

Hemmelig.

20.

Innst. O. B.

(1933.)

Innstilling fra finans- og tollkomiteen om fordringer lydende på flere myntsorter.

(Ot. prp. nr. 4 — 1933.)

Til Odelstinget.

Den 3 januar 1933 blev efter innstilling fra Justisdepartementet utferdiget en provisorisk anordning, hvorefter en fordringshaver som er norsk og bosatt i Norge (herunder også norske selskaper og institusjoner), hvor fordringen lyder på norske kroner ved siden av utenlandsk mynt, bare kan kreve betaling i det avtalte beløp av norske kroner. Anordningen inneholdt dessuten forskjellige andre bestemmelser, hvorom henvises til proposisjonen side 1.

I det foredrag som lå til grunn for anordningen, uttalte departementet:

«Hvor en fordring lyder både på norske kroner og utenlandsk mynt, oppstår spørsmålet om henvisningen til utenlandsk mynt utelukkende gjelder utenlandske innehavere av fordringen eller om også norske fordringshavere kan nekte å ta imot norsk mynt og istedet tiltvinge sig betaling i utenlandsk valuta. I siste fall vil der i tilfelle av ekstraordinære valuta-svingninger kunne oppstå en ekstra og upåregnet gevinst for kreditor, hvorpå han intet rimelig krav har.

For å fjerne tvil om disse spørsmål og hindre urimeligheter av den nyssnevnte art, vil departementet foreslå at der ved provisorisk anordning bestemmes at norske kreditorer må nøie sig med betaling

av norsk mynt selv om fordringen ved siden derav lyder på utenlandsk mynt. I forbindelse dermed foreslår man etablert forbud mot salg til utlandet av den slags fordringer.

Anordningen antas også å burde omfatte eldre fordringer så lenge Norges Banks seddelinnløsning er suspendert, dog således at kreditor i disse tilfelle ikke kan påtvinges betaling i norske kroner såfremt han foretrekker å vente inntil gullinnløsning atter inntreer. Ordningen er forsåvidt helt analog med den der blev etablert ved lov av 15 desember 1923 for forpliktelser lydende på betaling i gull. Hvor særlige grunner foreligger, bør dog Finansdepartementet kunne dispensere.»

Departementet anbefaler i den foreliggende proposisjon at ovennevnte anordning avløses av en midlertidig lov.

Også Finansdepartementets nuværende chef har overfor komiteen sterkt anbefalt det samme.

Komiteens flertall, alle undtagen formannen, Andresen og Nerdrum, finner under henvisning til de i proposisjonen gitte opplysninger å burde innstille overensstemmende med departementets forslag.

Komiteens mindretall, formannen, Andresen og Nerdrum

har ikke kunnet overbevise sig om at den foreslåtte lov er i overensstemmelse med Grunnlovens § 97 og finner derfor å måtte fraråde dens vedtagelse. Mindretallet finner det ikke nødvendig nærmere å utvikle sitt syn hverken på den juridiske eller den økonomiske side av saken, men kan nøie sig med å ta forbehold overfor de enkelte uttalelser i departementets foredrag.

I henhold til foranstående innstiller komiteen til Odelstinget å fatte følgende

beslutning til lov
om fordringer lydende på flere myntsorter.

§ 1.

En fordringshaver som er norsk og bosatt i Norge (herunder også norske selskaper og institusjoner), kan, hvor fordringen lyder på norske kroner ved siden av utenlandsk mynt, bare kreve betaling i det avtalte beløp av norske kroner. Han må ikke overdra eller pantsette fordringen til nogen som ikke er norsk og bosatt i Norge og må heller ikke føre ut av landet gjeldsbrev og kuponger som er knyttet til fordringen.

§ 2.

Overtredelse av forbudet i § 1, annet punktum, straffes med bøter. Gjeldsbrev

m. v. som søkes utført i strid med § 1, inndras til fordel for statskassen. At en fordring overdras eller pantsettes i strid med forbudet, medfører ingen økning av debtors forpliktelser.

§ 3.

Denne lov trer i kraft straks. Så lenge Norges Banks seddelinnfrielse er utsatt i medhold av lov av 23 april 1892, § 7, siste ledd, får loven også anvendelse på fordringer som er stiftet før lovens ikrafttreden, forsåvidt ikke vedkommende departement bestemmer noget annet; foretrekker fordringshaveren å vente med å få betaling inntil utløpet av det nevnte tidsrum, kan han i mellemtiden kreve 4 pct. av kronebeløpet i årlig rente. Fordringer som den 3 januar 1933 tilhørte nogen som uansett loven vilde kunne kreve betaling i utenlandsk mynt, berøres ikke av loven fordi om de senere kommer i norsk eie.

Provisorisk anordning om visse pengefordringer av 3 januar 1933 opheves.

Oslo i finans- og tollkomiteen
den 28 juni 1933.

W. Blakstad,
formann.

Gabriel Moseid,
ordfører.

K. Bergsvik,
sekretær.